Vad gäller för sociala medier inom ungdomsverksamhet? Riktlinjer och svar på vanliga frågor

1. Är det okej att öppna ett Facebookkonto utöver det befintliga Instagramkontot?

Ja, det är okej att öppna ett Facebookkonto – men med vissa förutsättningar enligt GDPR:

Syfte och ansvar måste vara tydligt

- Syftet med kontot ska vara tydligt och förenligt med ungdomsrådets verksamhet.
- Den organisation som kontot tillhör (t.ex. kommunen) är personuppgiftsansvarig och måste säkerställa att all personuppgiftsbehandling sker enligt GDPR.

Informationsskyldighet

- Ungdomar och andra användare måste informeras om hur deras uppgifter kan behandlas när de interagerar med kontot – t.ex. genom en enkel integritetspolicy länkad från kontot. T.ex. https://www.gislaved.se/kommun-och-politik/personuppgifter-och-dataskydd

Delat personuppgiftsansvar med Meta (Facebook/Instagram)

- När man har en sida på Facebook delar man personuppgiftsansvar med Meta. Det innebär att man måste känna till vilka uppgifter Meta samlar in och vad som gäller enligt deras användarvillkor.

Känslig information får inte publiceras

- Inga känsliga personuppgifter (t.ex. om hälsa, religion, politiska åsikter) får publiceras utan uttryckligt samtycke.
- Inlägg och kommentarer ska modereras för att skydda individers integritet.

Samtycke vid bilder och video

- Om ni publicerar bilder eller video där en person går att identifiera behövs samtycke, särskilt om det rör sig om ungdomar under 18 år.

Namn Efternamn, titel
E: namn.efternamn@gislaved.se
T: 0371-XXX XX

Kort sagt:

Det går bra att öppna ett Facebookkonto, men ni behöver ha ordning på ansvar, syfte och integritetsskydd för att uppfylla kraven i GDPR. Det är också viktigt att tänka på att ungdomars integritet skyddas extra noggrant.

Innan ett nytt konto startas bör det också stämmas av med **ansvariga**, som **kommunikationsavdelningen** eller **samordnare**, för att säkerställa att det sker på ett korrekt och säkert sätt.

2. Vad får vi egentligen publicera – och vad bör vi undvika? Har du några rekommendationer på bra innehåll att dela?

När ungdomsrådet vill publicera innehåll – exempelvis på sociala medier eller i informationsmaterial – är det viktigt att följa GDPR (Dataskyddsförordningen), särskilt eftersom det ofta handlar om unga personer. Här är en översikt med rekommendationer kring vad som får publiceras och vad man bör undvika, samt exempel på bra innehåll att dela.

Vad får vi publicera? (om GDPR följs)

1. Information utan personuppgifter

- Generella budskap, evenemang, tips och råd.
- Citat utan namn, om personen inte kan identifieras.

2. Personuppgifter med samtycke

- **Bilder** eller **namn** på personer, om de gett sitt uttryckliga samtycke (skriftligt är bäst).
- **Samtycket** måste vara frivilligt, tydligt och möjligt att ta tillbaka när som helst.

3. Material där personer inte går att identifiera

- Gruppbilder där ingen enskild person kan urskiljas tydligt.
- Bilder bakifrån eller med suddade ansikten.

Vad bör vi undvika?

1. Publicering av bilder på barn och unga utan samtycke

- Även om personen är över 13 (minimiålder för samtycke i Sverige), är det bäst att även informera vårdnadshavare om de är under 18.

2. Känsliga personuppgifter

- Exempel: hälsa, politiska åsikter, religiös tro, etnicitet.
- Dessa får aldrig publiceras utan mycket strikta rättsliga grunder, vilket ungdomsrådet sällan har.

3. Otydliga eller generella samtycken

- T.ex. ”Du godkänner att vi använder bilden” utan att specificera vad, varför, var och hur länge.

Bra innehåll att dela

- Inspirerande citat från ungdomar (utan namn eller med samtycke)
- Evenemangsreklam eller information om möten
- Resultat av omröstningar eller engagemang (anonymt)
- Berättelser om påverkan eller projekt – anonymiserade eller med samtycke
- Tips på aktiviteter, engagemangsmöjligheter eller hur man startar initiativ

3. Har du några tips eller råd kring hur vi kan tänka strategiskt kring sociala medier?

När ni arbetar strategiskt med sociala medier och har ungdomsrådet som målgrupp behöver ni tänka särskilt på integritet och samtycke, eftersom det ofta handlar om minderåriga eller unga vuxna som kan vara extra sårbara ur ett dataskyddsperspektiv. Här är några konkreta råd ur ett GDPR-perspektiv:

1. Tydligt syfte med publicering

- Varför används sociala medier? Bestäm och dokumentera syftet med kommunikationen – t.ex. att informera, engagera eller marknadsföra aktiviteter för ungdomar.
- Detta är ett krav enligt principen om ändamålsbegränsning (GDPR art. 5.1.b).

2. Samtycke – informerat och frivilligt

- Om ni publicerar bilder, filmer eller citat på/om ungdomar krävs dokumenterat samtycke, särskilt om personerna är under 18 år.
- Samtycket ska vara frivilligt, tydligt formulerat och kunna återkallas när som helst.

- Var särskilt noga om ni publicerar något på plattformar som TikTok, Instagram eller Snapchat, där bilder och video är centralt.

3. Undvik känsliga personuppgifter

- Publicera inte information som avslöjar exempelvis hälsa, etniskt ursprung, religiös tillhörighet eller politiska åsikter – även indirekt (t.ex. via deltagande i vissa aktiviteter).
- Detta skyddas enligt artikel 9 i GDPR.

4. Begränsad och säker hantering

- Dela inte mer information än nödvändigt. Håll er till minimiprincipen (art. 5.1.c).
- Säkerställ att endast behöriga personer har tillgång till konton och innehåll innan det publiceras.
- Ha en tydlig rutin för **granskning** innan **publicering**.

5. Plattformarnas roll – ni är fortfarande personuppgiftsansvariga

- Även om ni använder t.ex. Instagram så är ni som organisation ansvariga för hur personuppgifter behandlas på er sida.
- Läs plattformarnas villkor och utvärdera risker – särskilt eftersom vissa sociala medier har servrar utanför EU.

6. Informera om rättigheter

Se till att ungdomar (och deras vårdnadshavare om under 18) får tydlig information om:

- Syftet med behandlingen
- Deras rättigheter (rätt till tillgång, rättelse, radering m.m.)
- Hur man kontaktar er för att utöva dessa rättigheter

7. Hantera borttagning på begäran snabbt

- Ha rutiner för att omedelbart kunna ta bort bilder eller inlägg om någon ångrar sig eller återkallar sitt samtycke.

4. Hur länge får eller måste ungdomsrådet spara personuppgifter?

Ungdomsrådet får bara spara personuppgifter så länge det finns ett tydligt och lagligt syfte – alltså ett syfte som de har berättat om för personen vars uppgifter samlas in.

Det betyder:

1. Endast så länge det behövs – till exempel:

- För att kunna kontakta medlemmar i rådet.
- För att kunna skicka ut information eller kallelser.
- För att hantera deltagarlistor för evenemang.

2. Inte längre än nödvändigt – när uppgifterna inte längre behövs för det syfte de samlades in för, ska de raderas eller anonymiseras.

3. Exempel på tidsgräns:

Om en person slutar i ungdomsrådet eller drar tillbaka sitt samtycke, bör deras uppgifter tas bort inom rimlig tid (t.ex. några veckor).

Tips till ungdomsrådet:

- Skriv ner hur länge ni sparar uppgifter – till exempel i en enkel integritetspolicy.
- Gör en "rensning" en gång per år för att ta bort onödiga personuppgifter.
- Fråga er själva: Behöver vi verkligen spara detta? Om svaret är nej – radera.

5. Hur ska de arkivera och spara det material som tas fram på ett korrekt sätt?

När ungdomsrådet tar fram material som innehåller personuppgifter – exempelvis namn, bilder, citat eller åsikter från ungdomar – är det viktigt att både lagra och arkivera detta material i enlighet med GDPR (Dataskyddsförordningen). Här är ett enkelt och tydligt svar anpassat för ungdomsrådet:

Så här sparar ni material på ett korrekt sätt enligt GDPR:

1. Tänk efter före – varför sparar ni materialet?

- Fundera på varför materialet behövs och hur länge det ska sparas.
- Exempel: Ett dokumentationsprojekt för en aktivitet kan behöva sparas i några år, men inte för alltid.

2. Spara bara det som är nödvändigt

- Undvik att samla in eller spara mer information än ni behöver.
- Exempel: Behöver ni verkligen ha namn och personnummer – eller räcker det med ålder och förnamn?

3. Skydda materialet

- Lagra dokument och bilder på en säker plats – inte i privata mobiltelefoner eller på öppna USB-minnen.
- Använd helst organisationens godkända lagringssystem, som exempelvis en intern server eller en säker molntjänst.

4. Få samtycke om ni använder bilder eller personuppgifter

- Om ni ska publicera bilder eller texter där personer kan kännas igen – be om skriftligt samtycke.
- Samtycket ska vara frivilligt, tydligt och gå att ta tillbaka när som helst.

5. Bestäm hur länge ni ska spara materialet

- Ha en plan för hur länge materialet ska sparas. När det inte längre behövs ska det tas bort eller arkiveras säkert.
- Om det ska bevaras för historiskt syfte (t.ex. som en del av kommunens arkiv) – se till att personuppgifter avidentifieras om möjligt.

6. Låt personer få veta hur deras uppgifter används

- Om ni samlar in personuppgifter – informera personerna om det. Det kallas för informationsskyldighet enligt GDPR.
- Exempel: "Vi dokumenterar denna aktivitet i syfte att visa upp ungdomsrådets arbete. Bilder kan komma att användas i våra sociala kanaler. Du kan när som helst be oss ta bort en bild."

6. Publicering av bilder på styrelsen? Publicering av bilder på ungdomar?

När det gäller publicering av bilder på styrelsen och ungdomar ur ett GDPR-perspektiv, särskilt riktat till ett ungdomsråd, är det viktigt att tänka på följande:

Publicering av bilder – vad säger GDPR?

Bilder på personer räknas som personuppgifter om det går att identifiera någon på bilden. Det innebär att GDPR gäller, och ni måste ha en laglig grund för att få publicera dem.

1. Bilder på styrelsen

Vad är tillåtet?

- Publicering kan ibland baseras på intresseavvägning, om det sker i syfte att informera om verksamheten och personerna har en offentlig funktion.
- Det är ändå bra praxis att informera och inhämta samtycke.

Viktigt att tänka på:

- Informera tydligt var och hur bilden ska publiceras (t.ex. hemsida, sociala medier).
- Ge möjlighet att invända mot publicering.

2. Bilder på ungdomar

Här är skyddet ofta starkare, särskilt för barn under 16 år.

Vad krävs?

- Samtycke måste inhämtas i förväg.
- Om personen är under 13–16 år krävs oftast även vårdnadshavares samtycke, beroende på nationell lagstiftning (i Sverige är åldersgränsen 13 år).

Tänk på:

- Samtycket måste vara frivilligt, tydligt och lätt att ta tillbaka.
- Ungdomarna (och vårdnadshavarna om tillämpligt) ska veta:
  - Var bilden hamnar
  - Varför bilden används
  - Hur länge den sparas

Sammanfattning till ungdomsrådet

Innan vi lägger ut bilder på er eller någon annan, måste vi tänka på GDPR – en lag som skyddar våra personuppgifter. Det betyder att vi behöver fråga först, vara tydliga med hur bilden används, och ni har alltid rätt att säga nej – eller ändra er senare.

Råd och stöd:

Vid osäkerhet – ta kontakt med kommunens dataskyddsombud eller informationssäkerhetsansvarig för stöd.